

การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่เปิม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และ คณบดี วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ได้พิจารณา การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร. บรรจง ไชยรินคำ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)
คณบดีวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง
พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.บรรจง ไชยรินคำ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจน ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็น น้อยอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายสุวรรณ ใจเที่ยง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา นายถวิล ตี๋หน่อ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา และนายจตุวิทย์ พวงมาลัย ครูชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นน่ายิ่งในการตอบแบบสอบถาม และเทศบาลตำบลแม่ปืม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบและ อุทิศแก่เทศบาลตำบลแม่ปืม และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

กนกวรรณ ใจเที่ยง

ชื่อเรื่อง	การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	กนกวรรณ ใจเที่ยง
ที่ปรึกษา	ดร. บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรประกอบด้วยผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในภาพรวมทุกด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
2. ความ ต้องการ ของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในภาพรวมทุกด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้)ด้านบริหารจัดการ2) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน 3) ด้านบุคลากร4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

Title EDUCATIONAL MANAGEMENT IN PRE-SCHOOL DEVELOPMENT
CENTER OF MAEPUEM MUNNICIPALITY, MUANG DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE

Author Kanokwan Jaithiang

Advisor Dr. Banjong Chairinkom

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration,
University of Phayao, 2012

Keywords Educational Management, Pre-school Development Center

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the present educational management and to examine the requirement towards pre-school development center of Maepuem Municipality, Muang District, Phayao Province. Data were collected from 83 pre-school children's guardians through a questionnaire, and analyzed by using the descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The satisfaction towards the rate of educational management on pre-school development center of Maepuem Municipality, Muang District, Phayao Province in overall in five aspects; was at high level; 1) the management 2) the academic and curriculum activities 3) the personal 4) the place, environment and safety, and the community's participation rated respectively from high to low.

2. The needs towards the rate of educational management on pre-school development center of Maepuem Municipality, Muang District, Phayao Province in overall in five aspects; was at highest level; 1) the management 2) the community's participation 3) the personal 4) the place, environment and safety, and the academic and curriculum activities rated respectively from high to low.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..	7
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย	38
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	40
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากร	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ขอมูล	53
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.....	56
ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา.....	62
5 บทสรุป	68
สรุปผลการวิจัย	68
อภิปรายผลการวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	9
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก การหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถาม	87
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษา	94
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	102

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	56
3 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหาร จัดการ	57
4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้าน บุคลากร	58
5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย.....	59
6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร	60
7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วม ร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	61
8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัด พะเยาในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	62
9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ.....	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร.....	64
11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	65
12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	66
13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องพึ่งพาผู้เลี้ยงอบรมเลี้ยงดูบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กที่ต้องการ การความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศจึงสมควรที่จะได้รับการจัดการศึกษาและพัฒนาให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน รวมทั้งการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับพัฒนาการทางสมองของบุคคล หากสมองได้รับการกระตุ้นและพัฒนาอย่างถูกวิธีในช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสม ทำให้พัฒนาการทุกด้านดีและสมบูรณ์เต็มที่ เป็นรากฐานของชีวิตอันมั่นคงที่จะเป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีความสุขพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่มนุษยชาติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, ไม่มีเลขหน้า) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กวัยนี้ยังเล็กมากช่วยเหลือตัวเองไม่ได้หรือได้น้อย ต้องอาศัยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546 ก, หน้า 15) ดังนั้นจึงเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ รวมทั้งเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคลภายใต้บริบททางวัฒนธรรม อารยธรรม และวิถีชีวิตทางสังคมซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548 ก, หน้า 1) ในสังคมปัจจุบันความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งนี้เพราะภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคมซึ่งพ่อแม่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้พ่อแม่ต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาลที่มี

ประสิทธิภาพจะช่วยในการแก้ปัญหาของสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมอีกด้วย (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 13) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์จัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา ศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาเป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำโดยให้บริการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากสาระสำคัญของที่เกี่ยวกับแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้บริหารและการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เปรียบเสมือนโครงสร้างและหลักยึดเหนี่ยวที่มั่นคงในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจที่สำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจเพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับ วัย นักการศึกษาสมัยใหม่ เชื่อว่า การจัดการศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการให้การศึกษาแก่บุตรหลาน โดยส่วนกลางทำหน้าที่กำกับ ดูแลมาตรฐานการศึกษา เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมีคุณภาพ และเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยตามกฎหมายต่าง ๆ และตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในปัจจุบันได้ดำเนินตามแนวความคิดนี้ ดังนั้น ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนในท้องถิ่นของตนอย่างรอบด้านและมีคุณภาพสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จ การส่งเสริมพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นเอง

ดังนั้นมาตรฐานการดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความแตกต่างหลากหลายในด้านการบริหารงาน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548, หน้า 1) จากการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่ายังมีปัญหาหลายประการ ทั้งด้าน บุคลากร งบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งไม่ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในบริบทพื้นที่ของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาเลี้ยงลูกเอง จึงส่งลูกเขารับการเลี้ยงดูที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งอยู่กระจาย ในหมู่บ้านต่าง ๆ จำนวน 4 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีผู้ดูแลเด็กอยู่แต่ละ 1 คน ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 20 คน โดยทำหน้าที่เลี้ยงดู รวมถึงการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ผู้ดูแลทำความเข้าใจสถานการณ์ที่ ชุมชน การเงิน ในแต่ละปี เทศบาลตำบลแม่ปืม ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อบริหารจัดการในด้าน อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน ให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง เป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีความคุ้มค่า การกำกับดูแลไม่ทั่วถึง ผู้ดูแลเด็กต้อง ปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ต่อมา เทศบาลตำบลแม่ปืม ได้ดำเนินการรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นแห่งเดียว เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นเอกภาพ มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นมาใหม่ ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับสำนักงานเทศบาล และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งให้บริการรถรับ-ส่ง อาหารกลางวัน เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย สื่อการเรียนการสอน และอื่น ๆ โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย และจากการที่เทศบาลตำบลแม่ปืม ได้ดำเนินการ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงต้องการศึกษา สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันและความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ศึกษาบริหารจัดการด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาปัจจุบัน และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยยึดกรอบเนื้อหาตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริหารจัดการ
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา รวมทั้งสิ้น 83 คน

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม 2554 – เดือนกุมภาพันธ์ 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ศัพท์บางคำที่มีความหมายเฉพาะ ดังนี้
 สภาพการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมในด้าน การบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำกับดูแลคุณภาพ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดบริการรถรับส่งนักเรียน สภาพของรถรับ – ส่ง และการกำหนดการรับสมัครเด็กใหม่

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองและเด็ก ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ความประพฤติ การรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดูแลเด็ก และความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง สภาพอาคารเรียน พื้นที่ใช้สอย สภาพแวดล้อม ขนาดพื้นที่ใช้สอย ขนาดพื้นที่เล่นกลางแจ้ง สภาพของเครื่องเล่น และความเหมาะสมของเครื่องเล่น

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ แนวการจัดการเรียนการสอน ทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสุนทรีย์ และการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแจ้งข่าวสารของศูนย์ถึงผู้ปกครอง การชี้แจงการจัดกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาศูนย์ และการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์

ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการหรือหวังผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมจัดการศึกษาในอนาคตในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำกับดูแลให้ ได้มาตรฐาน การให้บริการ รถรับ – ส่ง เครื่องแต่งกาย และการกำหนดการรับสมัคร

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ดูแลเด็ก ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง ความประพฤติ การรับฟังความคิดเห็น การตอบสนองต่อเด็ก การสนับสนุนข้อมูลเด็ก

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ การจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การป้องกันพาหะนำโรค และมาตรการความปลอดภัย

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร และการจัดกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปกครอง การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนในจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อเด็กมากที่สุด
2. เป็นแนวทางใน การพัฒนาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย สภาพและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงขอเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถดำเนินงานพัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการบริหารงาน

1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบได้ ส่วน/กอง/สำนักงานการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.2 จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การรับบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.6 รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ กรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้างและบริหารจัดการศูนย์ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

1.3.4 รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาเรียนรู้ในรอบปีการศึกษาเริ่มต้นปีการศึกษาในวันที่ 6 พฤษภาคม และสิ้นปีการศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปีถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนตามปกติในรอบปีการศึกษา ดังนี้

1) ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม

วันปิดภาคเรียนวันที่ 11 ตุลาคม

2) ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน

วันปิดภาคเรียนวันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ: 1. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

2. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 1.4.1 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

3. การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.4.2 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

- 1) อาหารกลางวัน
- 2) อาหารว่าง
- 3) เครื่องนอน
- 4) อาหารเสริม (นม)
- 5) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์
- 6) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์และ

สาธารณสุข

7) บริการอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์ และหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.4.3 การให้บริการอบรม เลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนา การเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.4 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ เด็กเล็กมีการ พัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.4.5 กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อ อประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือเหตุ จำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วัน หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้ทำคำสั่งปิดเป็น หนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่สั่งปิด

1.4.6 ในระหว่างปิดภาคเรียน หรือปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามข้อ 1.4.5 ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วย ครูผู้ดูแลเด็ก หรือพนักงานจ้างอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมการ ด้านวิชาการ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัด สภาพแวดล้อม หรือการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ หรืองานด้านการศึกษาปฐมวัยอื่น

1.5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกอบด้วย บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชน และผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

1.5.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

1.5.2 ผู้นำทางศาสนา

1.5.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.4 ผู้แทนชุมชน

1.5.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ

1.5.6 ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิกหรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) พิจารณา เสนอผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5) พิจารณาเสนอแผนงาน /โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มิถุหมายระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้จ่าย ดังนี้

2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)

2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน

2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร

2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร

2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา

2.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล

2.1.7 ทุนการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต /ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.1.8 อื่น ๆ

โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรร

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีการจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 จัดทำ แผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำสู่แผนพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

2.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ

2.2.5 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยด้วยการพัสดุฯ

2.2.6 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้แทนเป็นประธาน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาพิเศษ นักวิชาการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ปกครองในจำนวนที่เหมาะสมกรรมการ

2.4.2 แจกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำรวจความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย

2.4.3 ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.4 จัดทำระเบียบควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์

2.4.5 ดำเนินการเบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3. การบริหารงานบุคคล

กรณีเป็นพนักงานจ้าง

3.1 การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสภาพ

3.1.1 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมในโอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญด้วย กระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใสเพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการดำเนินการสรรหา /เลือกสรร และการปรับสภาพประกอบด้วย

- 1) ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน
- 2) ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เป็นกรรมการ

3) หัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

4) ให้นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้าน การศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กกร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตาม
ความเหมาะสม

3.1.2 การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1) ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตรา
ครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู:นักเรียน) 1:20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครู
ผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละ 20 คน

2) สำหรับอัตราผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และตำแหน่งอื่น ๆ ของค้กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้มีได้ตามจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับฐานะการคลังของ
องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ดังนี้

4.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

4.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจาก
กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

4.2 การบริหารจัดการ

4.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กที่องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงาน
การประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค้กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจาก
กรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับ
ประถมศึกษาในศาสนสถาน 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบที่ 1 มอบให้องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์
ทั้งหมด

2) รูปแบบที่ 2 มอบให้องค้กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการ
ศูนย์ ร่วมกับศาสนสถาน ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

3) รูปแบบที่ 3 มอบให้ศาสนสถานเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด
ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น จะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่ อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจาก นายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

1.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

1.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงาน ที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.2 วางแผนพัฒนาการศึกษาประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

1.2.4 จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.6 เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.7 นิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.2.8 จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.2.9 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

2.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

2.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาทุกสาขาวิชาเอก หรือ ทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนา เด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจาก นายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

2.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย ดังนี้

2.2.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2 จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.2.3 ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.4 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.2.5 ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2.6 อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

2.2.7 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.8 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.2.9 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2.10 จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

2.2.11 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน

2.2.13 พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.2.14 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน

2.2.15 จัดระบบธุรการในชั้นเรียน

2.2.16 รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ

2.2.17 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

3.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

3.2.1 สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก

3.2.2 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ประกอบด้วย ธุรการ/

การเงินพัสดุ ผู้ประกอบอาหารภารโรงยามรักษาความปลอดภัยพนักงานจ้างตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็น

4.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

4.3 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

4.3.1 ชุมการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน และพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.2 ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย ตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.3 ภารโรง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคารสถานที่และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.4 ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร

ปกครอง ส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้ บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อย่างยั่งยืน

5.1.2 สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุ
ครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนา
ศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรม
การเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.3 ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมสานสายใยรักเพื่อเสริมสร้างความอบอุ่นในครอบครัว

5.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนา
เด็กปฐมวัย

5.1.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้น
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.1.6 กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ให้เป็นไปอย่างมี
คุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

5.2 หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

5.2.1 นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ

5.2.2 สสำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย /รวม ยุบเลิก และ
ดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.3 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากร สถานที่
ตามฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

5.2.4 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ
และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.5 จัดทำ แผนงานโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.6 จัดทำป ระกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

5.2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.8 จัดทำ ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอ
ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

5.2.9 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการ
อย่างต่อเนื่อง

5.2.10 นิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอ
ให้ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนา
การการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์
สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ
มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ
ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการ
จัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจาย
ของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและ
ฝึกนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของกา รเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี
คุณภาพ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้ง

1.1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่
ในพื้นที่ อาจเสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ณาปนกิจสถาน
มลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการ
ป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

1.1.2 ไม่อยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง
หากมีความจำเป็นต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย

1.1.3 พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย
และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง

1.2 จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 ทางเข้า-ออกตัวอาคาร

ทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

1.4 ประตู-หน้าต่าง

ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่าเมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรงและราวบันไดมีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันไดและช่องลูกกรงบันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

1.6 พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมห้องอเนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ โดยมีแนวทางดังนี้

1.6.1 บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 เมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

1) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป

2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปขัดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3) ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะ เด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซัก หรือฟิ้งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค

4) ตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่ สำหรับนอน

1.6.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนา เด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้อง ไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัย ยากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เช่น ตุ๊กตา โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการ ยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เค รื่องใช้นั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของ เครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่มเพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

1.6.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และ เหมาะสมกับ จำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาด อย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

1.6.4 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวต้องแยกห่างจากบริเวณ พื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

- 1) สถานที่ เตรียม ปปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่ง อาหารที่พร้อมบริโภคต้องมีการปกปิด
- 2) มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคาวรบกวน
- 3) มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็ก ได้จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น
- 4) โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
- 5) ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม

6) ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ไม่เฉอะแฉะ

7) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ และน้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

8) ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

9) เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหารอย่างน้อย 3 อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

1.6.5 ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

1.6.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟันในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

1.6.7 ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กโดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กผู้หญิง

1.6.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอนค้ำอิงถึงความสะอาดและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

1.6.9 การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ภายในอาคาร

2.1.1 แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เพื่อป้องกันการกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กเช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในกาอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียด และมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2.1.2 เสียง

ต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

2.1.3 การถ่ายเทอากาศ

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2.2 ภายนอกอาคาร

2.2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลั กษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะ ต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่รื้อแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ

ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่น่าเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.2.4 ระเบียบ

ต้องมีความกว้างของระเบียบไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียบ ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

3. ด้านความปลอดภัย

3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ ภายในบริเวณอาคาร

3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่น้อยกว่า 1.50 เซนติเมตร

3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือแหลมคม

3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ- ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

3.1.7 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคารรวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า- ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด- ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูงขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัย ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัยและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.2.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลประจำไว้

3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

3.2.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก อย่างเป็นระบบ

3.2.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการ จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์กรร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ ของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุก ด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัย มาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด (หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง/ชุมชน)

- 1.1 ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็ก
- 1.3 กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น
- 1.4 มีชีวิตประจำวันที่มีคุณภาพ
- 1.5 ร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา

2. จุดมุ่งหมาย

เด็กมีพัฒนาการโดยองค์รวมตามศักยภาพและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. สารการเรียนรู้

3.1 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.1.1 ด้านร่างกาย
- 3.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ
- 3.1.3 ด้านสังคม
- 3.1.4 ด้านสติปัญญา

3.2 สารที่ควรเรียนรู้

- 3.2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
- 3.2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม
- 3.2.3 ธรรมชาติรอบตัว
- 3.2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
- 3.2.5 วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย

4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี

- 4.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 4.1.2 ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
- 4.1.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
- 4.1.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 4.1.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.1.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

- 4.1.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
- 4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี
- 4.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 4.2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- 4.2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม
- 4.2.5 ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 4.2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความงามไทย
- 4.2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 4.2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4.2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
5. คุณลักษณะตามวัย
- 5.1 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี
- 5.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 1) วิ่งคล่องขึ้น แต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
 - 2) เดินถอยหลังได้
 - 3) เดินขึ้นลงบันไดได้เอง โดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
 - 4) สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
 - 5) หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
 - 6) จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ
- 5.1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
 - 2) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
 - 3) มีความเป็นตัวของตัวเอง

5.1.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
- 2) เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
- 3) พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
- 4) รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
- 5) เริ่มรู้จักรอยยิ้ม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

5.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
- 2) ชอบดูหนังสือภาพ
- 3) ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
- 4) สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
- 5) เริ่มประโยคคำถาม อะไร
- 6) สนใจสิ่งรอบตัว
- 7) วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

5.2 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- 3) เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

5.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึก
- 2) ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- 3) กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

5.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- 2) ชอบเล่นแบบคู่ขนาน(เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- 3) เล่นสมมติได้
- 4) รู้จักรอคอย

5.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- 2) บอกชื่อของตนเองได้
- 3) ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- 5) สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- 6) ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- 7) รู้จักใช้คำถาม อะไร
- 8) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- 9) อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

5.3 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

5.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- 3) เดินขึ้น-ลงบันได สลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- 5) กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

5.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- 2) เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ชอบทำทนายผู้ใหญ่
- 4) ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- 2) เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- 3) รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- 4) แบ่งของให้คนอื่น
- 5) เก็บของเล่นเข้าที่ได้

5.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้

เพิ่มขึ้น

- 2) บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- 3) พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียด
- 6) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

5.4 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

5.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

5.4.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- 2)ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

5.4.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- 2) เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- 3) มีมารยาทในสังคมที่งดงาม มีจิตอาสา

5.4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์ตามศักยภาพ

6. การจัดประสบการณ์

6.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก

- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

6.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

- 1) ดูแล สุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการ พื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- 2) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- 3) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- 4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แหว ดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- 5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก
- 6) ใช้ การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 7) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

6.2 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.2.1 หลักการจัดประสบการณ์

- 1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง
- 2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

6.2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

- 1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข เชื่อมต่อการเรียนรู้
- 6) จัด ประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ
- 7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 8) จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดจากสภาพจริง
- 9) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- 10) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 7.1 ด้านหลักสูตร
- 7.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
- 7.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
- 7.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 7.5 ด้านการวัดและประเมินผล
- 7.6 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7.7 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- 7.8 ด้านโภชนาการ

7.9 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน

7.10 ผ่านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทุกภาคส่วน

บุคลากร ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำ ปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กให้กับผู้ปกครองและครู

1.3 ให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ชุมชน ท้องถิ่น ทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

ระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัย เด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้

- 5.1 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน
- 5.2 จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง
- 5.3 จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง
- 5.4 จัดทำมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง
- 5.5 จัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ
- 5.6 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- 5.7 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ
- 5.8 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ
- 5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร

และอื่น ๆ

การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดู การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนได้

ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน หรือประชาชน
ภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของ
ชุมชน หรือประชาชน

3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้
ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้าศึกษาต่าง ๆ

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรม
เลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

5. ด้านการให้บริการสาธารณะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุนการให้บริการส ารณะแก่
ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน
 - 6.1 การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ
 - 6.2 บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ
 - 6.3 ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ
 - 6.4 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 6.5 ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดูบุตรประสพการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
- 1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางปฏิบัติงาน

- 2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ
- 2.3 ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้

2.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด

หมายเหตุ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับรูปแบบ และกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือได้ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น

3. การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.2 ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย

3.3 ประเมินผลการพัฒนา

3.4 สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงานทุกชนิด ในงานแห่งชีวิต จุดเริ่มต้น คือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุก ๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคน จะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนากันแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบ พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นตามลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน เช่น ทฤษฎี

พัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัด ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนา จนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ จะช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึด แนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่ เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับ พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็ก ทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทดลองสร้างส วรรค์แก้ปัญหา และ ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือการเล่น อย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ถือว่า ผู้สอน จำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและ วัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่ มาจากพื้นฐานเหมือน หรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุขแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ในการจัด การศึกษาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับ การให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึง ความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือ

บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือ ด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย อย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัส ทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการ สูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ข เป็นคนดี และคนเก่งของ สังคมสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทาง ศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ขวบนั้นเป็นหลักการที่ คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของ พัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยยังเน้นการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และพัฒนา ครอบคลุมเด็กทุกประเภททั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญการจัดการศึกษา จัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมี ผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนา อย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรม ที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้อง ได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาแนวทางดังกล่าวข้างต้น นำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 4-10)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณา จากวัยและ ประสบการณ์ของเด็กโดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาท จากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสม นอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและ พัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Gratification) ตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรม ได้ให้ความจำกัดความไว้ว่าหมายถึง ความรู้สึกที่ดีมีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (need) หรือแรงจูงใจ (motivation) (Wolman, 1973)

ความพึงพอใจหมายถึง พอใจ ชอบใจ วิชาจิตวิทยาฉบับที่ 2542, หน้า 775) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ที่มีความสุขหรือความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการ (Quirk, 1987)

ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ (Hornby, 2000)

คณิต ดวงหัตถ์ (2537) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของบุคคลที่มีต่อการทำงานและองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจอื่น ๆ ถ้างานที่ทำ หรือองค์ประกอบเหล่านั้นตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ บุคคลนั้นจะเกิดความพึงพอใจในงานขึ้น จะอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ รวมทั้งสติปัญญาให้แก่งานของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจจากการศึกษา รวบรวม และสรุป มีดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของหรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบการกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefaction) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล
4. ผลประโยชน์ทางสังคม (association attractiveness) คือ ความสัมพันธ์อันดีที่มีมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพันความพึงพอใจและสภาพการเป็นอยู่ร่วมกัน เป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบการกิจกรรม

ความพึงพอใจกับทัศนคติเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมากจนสามารถใช้แทนกันได้ โดยให้คำอธิบายความหมายของทั้งสองคำนี้ว่า หมายถึง ผลจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้นและทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจ (Vroom, 1990, p. 90)

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น (Good, 1973, p. 320)

ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงที่สุดของความพึงพอใจ คือ ทฤษฎีจูงใจ (Motivation theory) ของ Maslow (1970, pp. 80-81) หรือที่เรียกว่า ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human motivation) ซึ่งมาสโลว์ได้ตั้งสมมุติฐานสิ่งจูงใจจากความต้องการของมนุษย์ไว้ว่า มนุษย์มี

ความต้องการอยู่เสมอ ความต้องการใดได้รับการตอบสนอง แล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองนั้นจะเป็นสิ่งจูงใจแทน และมาสโลว์ได้ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูง โดยแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกาย(physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย(safety needs) ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อันตรายต่าง ๆ และความมั่นคงในอาชีพ
3. ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (belonging needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วม และได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการจะเห็นคุณค่าของตนเอง(esteem needs) ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคมเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของบุคคลอื่น
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง (self-actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ ที่คนส่วนมากอยากจะเป็นอยากจะได้

Bass (1977, pp. 142-149) ได้สรุปว่า สิ่งจูงใจซึ่งหน่วยงาน หรือผู้บริหารหน่วยงานใช้เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นการตอบแทน เป็นการชดเชย หรือเป็นรางวัลที่เขาได้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานมาแล้วเป็นอย่างดี
2. งานนั้นต้องสามารถวางแผน และวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิผล
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจ ภายในเป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะ ดังนี้
 - 3.1 คนทำงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2 งานนั้นเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา
 - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้
 - 3.4 มีผลงานกลับมาให้ผู้ทำทราบโดยตรง

โดยสรุปแล้วความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ ชอบใจ และมีความสุข ที่ความต้องการที่ตั้งใจไว้บรรลุผลสำหรับผู้ปกครองแล้วทารกที่เด็กได้เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเตี้ยเล็กที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีการให้บริการอาหารกลางวัน นม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย รวมถึงมีบริการรถรับ-ส่ง เพื่ออำนวยความสะดวก มีอาคารสถานที่ที่มั่นคงแข็งแรงมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สวยงาม มีความปลอดภัย มีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัย และให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนก็สามารถทำให้เกิดความพึงได้ สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

5 ชั้น ของมาลโลว์ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการเห็นคุณค่าของตนเอง และความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดของตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญศักดิ์ เฮงสมบุรณ์ (2533, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวิธีสุ่มตัวอย่างผู้ปกครองเด็กจำนวน 137 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองต้องการให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากกว่านี้ควรมีการปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดีขึ้นสำหรับผู้ดูแลเด็กควรมีการเอาใจใส่ในการทำงานให้มากขึ้นและถ้าจะให้ดีผู้ดูแลเด็กควรมีผู้ช่วยเหลือมีการสนับสนุนเสื้อผ้าและอาหารกลางวันแก่เด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องขอรับการสนับสนุนจากแหล่งงบประมาณต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อนำมาดำเนินงานต่อไป

สุมาลี มีพงษ์ (2538, หน้า 84) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีชั้นประถมศึกษา เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเลือกโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน มีครูผู้สอนมีความรู้ดีทางด้านอนุบาล สัดส่วนครูในการดูแลนักเรียนมีจำนวนครูที่เหมาะสม มีการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมไปประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป อาคารสถานที่ภายในห้องเรียนและภายนอกมีความสะอาดเรียบร้อยปลอดภัย มีบรรยากาศต่อการจัดการเรียนการสอน คุณครูจะต้องมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองตลอดจนส่งข่าวสารการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและมีการดูแลนักเรียนนอกเวลาเรียนอย่างใกล้ชิดและประการสุดท้าย คือ มีการสอนโดยใช้สื่อประกอบการเรียน

สุนันท์ ปิวะศิริ (2539, หน้า 113-114) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูที่เลี้ยงทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ มีบุคลิกภาพที่ดี และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ แต่เนื่องจากงบประมาณต้องจัดสรรไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ จึงทำให้มีข้อขัดแย้งในเรื่องของเล่นและสื่อเพื่อการพัฒนาเด็กที่ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูที่เลี้ยงจึงเน้นการปฏิบัติงานในด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเด็กเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีอาหารให้เด็กรับประทานจัดที่นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอแก่เด็ก ตรวจสอบสุขภาพเด็ก เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพราะการที่เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงนั้น นับว่าเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเด็กในที่สุด

เยาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมเด็ก ให้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดทำแบบการจัดประสบการณ์ไปใช้เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวคิดกิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผลและการจัดประสบการณ์แก่ เด็กในระดับนี้จะไม่เป็นการ สอนหนังสือ แต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้จะสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ ตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทั้งในและนอกห้อง เรียน การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน ต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรเป็นเนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

วิชชุลดา งามปลอด (2540, หน้า 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดกา รศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โด่ شأنการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมการเรียนการสอน คาดหวังให้เน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนต่อในระดับ ประถมศึกษา โดยเสริมให้กล้าแสดง ออกและมีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น การให้การบ้าน ควรให้ทุกวันเป็นการคิดตัวเลข คิดพยัญชนะ เสริมทักษะทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ เน้นคุณธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร 2) ด้านครูผู้สอนคาดหวังให้ครูเอาใจใส่ต่อเด็ก มีความรู้ เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก กรณีที่เด็กมีปัญหาด้านการเรียน ครูควรเชิญผู้ปกครองมาพบ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน ระดับการศึกษาของครูไม่จำเป็นต้องสาขาอนุบาลแต่มี ความสามารถสอนได้หรือผ่านการอบรมด้านอนุบาล และเมื่อเด็กเลื่อนชั้นควรให้ครูคนใหม่ ประจำชั้น 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนคาดหวังให้ใช้สื่อ อประเภทเสริมความพร้อมทาง คณิตศาสตร์และกิจกรรมอื่น โรงเรียนควรจัดหาสื่อเองมากกว่าที่จะให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมคาดหวังให้มีห้องเรียน ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเท สะดวก มีเครื่องเล่นสนามไว้ในที่ที่เหมาะสม 5) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ คาดหวังให้มีการจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันให้ ถูกต้องตามหลักโภชนาการ อาคารเรียนอนุบาลควรเป็นเอกเทศแยกจากอาคารอื่น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วม ชมกิจกรรมของนักเรียน 6) ด้านการประเมินผลคาดหวังให้ทำการประเมินผลเดือนละครั้ง โดยใช้วิธีการตรวจผลงานเด็กและการสังเกตและนำเอาผลการประเมินไปพัฒนาเด็กให้ดีขึ้น

วาม ดุสยากร (2540, หน้า 201) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียน บรรจงรัตน์จังหวัดลพบุรี จากกลุ่มประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบรรจงรัตน์

แผนกอนุบาลประจำปีการศึกษา 2539 จำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนา เด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยต้องการให้เน้นวิชาการในระดับ อนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมขั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควรมีการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กอนุบาล คุณลักษณะของนักเรียนของโรงเรียนทุกด้านเน้นครูอนุบาลต้องจบเอกอนุบาล โดยเฉพาะ ครูอนุบาลควรมีเมตตา กรุณาและรักเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ควรมีการประชุมพบปะผู้ปกครองให้มากขึ้น และสภาพห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี มีลมพัดผ่าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเน้นความปลอดภัย สะอาด และมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

มณฑิภา สุจริตกุล (2540, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระดับป อนุบาลศึกษาในเขตปิงกู ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้ นักเรียนได้ รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สายชน หมวกเหล็ก(2542, หน้า 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน มากที่สุด คือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้แก่ โรงเรียนเน้นการเตรียมความพร้อม ให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการ อาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและถูกหลัก โภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน4) ปัจจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยแบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5) ปัจจัย เกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่สะดวกในการเดินทาง รับ-ส่ง นักเรียน และตั้งอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดีไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียงสำหรับปัจจัยการบริการอื่นๆ ได้แก่ สระว่ายน้ำและห้องนอนปรับอากาศมีผลต่อการตัดสินใจน้อยกว่า ปัจจัยดังกล่าว

สุดารัตน์ แซ่ซี้ (2542, หน้า 56) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการ การศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมเพื่อศึกษา ต่อไปในระดับชั้นประถม ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีบรรยากาศและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับ-ส่ง นักเรียน

นัยนา ยิ่งสกุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัด สถาน บริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คาดหวังในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยคาดหวังให้สถานบริบาลมีอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย อาหารและเครื่องใช้สะอาดปลอดภัยและมีคุณค่าครบถ้วนตามหลัก โภชนาการ เด็กมีสุขนิสัยที่ดีตามวัย มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานบริบาล ให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เครื่องเล่นเหมาะสมกับวัย ครูและพี่เลี้ยง เป็นคนดี รักเด็กมีเมตตากรุณา สุขภาพ อ่อนโยน มีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กปลูกฝังให้ เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานและจัดให้เด็กได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

เกษม ใจถึง (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา นักเรียน กลุ่มโรงเรียนอุตรสัมพันธ์ อำเภอตอข่อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสนับสนุนให้มีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

จันทรา จันทสุขสวัสดิ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทรา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านการจัดสภาพแวดล้อมในระดับมาก ได้แก่ อาคาร สถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย เนื่องจากในปี ปัจจุบันมีข่าวเกี่ยวกับ อุบัติเหตุในสถานศึกษาเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ความบกพร่อง ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้ปกครองจึงมีความกังวลในความปลอดภัยของบุตรหลาน ขณะที่อยู่ในโรงเรียน และต้องการให้สถานศึกษาได้ให้ความเอาใจใส่ในด้านความมั่นคงแข็งแรง ของอาคารสถานที่เป็นสำคัญ

รัชนีกร หงษ์พนัส (2547) ที่ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการผสมผสานความร่วมมือ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะหว่างโรงเรียนและบ้านไว้ว่า การพบผู้ปกครองในรูปแบบของ Open House เป็นการเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนและร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนและผู้ปกครอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหา ต่าง ๆ ของผู้เรียน และช่วยในการหาแนวทางเสริมสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียน การจัดกิจกรรม การเข้าค่ายโดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเช่น ให้ผู้ปกครองอำนวยความสะดวกเรื่องค่าย พักรแรม หรือให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมค่ายพักรแรมในลักษณะนี้จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง

บ้านและโรงเรียนและผู้เรียน การใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียน การสอน การเชิญ ผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลที่ได้จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

ณัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549, หน้า 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด การศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านการวางแผน พบว่า ชุมชน มีส่วนร่วมนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษา และร่วม นำเสนอ นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษารวมทั้งมีส่วนร่วมนำเสนอปัญหาของชุมชนในการจัด การศึกษา ร่วมรับรู้ปัญหาของโรงเรียนในการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน พบว่า ชุมชน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนา สถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

ธนวรรณ ทองอ่อน (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ จัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอเมือง จังหวัด นครปฐม พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ครูดูแลเด็ก กา รดูแลความปลอดภัย การดูแลสุขภาพ การจัด สภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการ จัดบริการดูแลเด็ก ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็ก ไม่สังกัดเทศบาลนคร นครปฐม พบว่า ในด้านของการจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแล สุขภาพ การดูแลความปลอดภัยครูผู้ดูแลเด็ก ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านของ การจัด สภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนคร นครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร นครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อม ต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ร่มรื่นเย็นสบายด้วยการปลูกต้นไม้ สนามห้วยควรรได้รับการตัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย และควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็ก ให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรม กิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น ไปทัศนศึกษานอกศูนย์พัฒนาเด็กการดูแลโภชนาการ ควรจัด อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ให้ครบที่ ัง 5 หมู่ทุกวัน ครูควรที่จะดูแลให้ เด็กรับประทาน

อาหารมากๆ และควรปลูกฝังให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ และในแต่ละสัปดาห์และผู้ประกอบอาหารควรมีโอกาสเข้ารับการอบรมด้านโภชนาการอย่างน้อย 1 ครั้ง การดูแลสุขภาพ ควรจัดแพทย์มาตรวจสุขภาพเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมว อาจจะนำมาซึ่งอันตรายได้ การดูแลความปลอดภัย ทางเดินระหว่างอาคารเรียน ห้องน้ำและห้องอาหาร ควรมีหลังคาคลุมทางเดินด้วยเพื่อป้องกันแดดและฝน ควรจัดครูเวรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กกำลังเล่นเครื่องเล่นสนามและควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูทางเข้า – ออก ตลอดทั้งวันครูดูแลเด็ก ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใยเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่นคุ้นเคยและไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี และควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

ณัฐวดี หลวงธิดา(2549, หน้า 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านการประสานงาน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ประเด็นการไม่มีส่วนร่วม ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในเรื่องของการประสานงานกับองค์กรอื่นนอกท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนปัญหาที่พบในการประสานงาน คือ ชุมชนไม่รับรู้ปัญหาความเคลื่อนไหวของโรงเรียนหรือปัญหาของนักเรียนไม่มีการประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

เจดนิม บุญยโหดระ(2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนก อนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับอาคารเรียนมีความแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวกโปร่งสบาย และปราศจากเสียงรบกวน โต๊ะ เก้าอี้ในห้องเรียนมีขนาดมาตรฐานเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 83 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยขอ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เป็นแบบสอบถามชนิด
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมี
ลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักสูตร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง
ในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถามโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราการศึกษาและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตที่จะศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า แบบอิสระ
เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะด้านความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาสาระ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา โดยใช้เทคนิค IOC โดยกำหนดค่าที่ใช้ได้ อยู่ระหว่าง
0.66 ถึง 1.00
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

1. นัดหมายประชากรที่ใช้ในการศึกษา เพื่อ อธิบายถึงวัตถุประสงค์และ ผลประโยชน์
ที่ประชากรจะได้รับจากการตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามแจกให้ประชากรเป็นรายบุคคลด้วยตนเองจำนวนทั้งสิ้น 83 ฉบับ
โดยนัดหมายเวลาในการขอรับคืนและรอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์เตรียมนำ ข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นช่วง ๆ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อกา รจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นช่วง ๆ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจาก ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 83 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการศึกษา จำนวน 83 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบ คำบรรยาย

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบ ตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n=83)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	30.12
หญิง	58	69.88
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	24	28.92
30 – 39 ปี	36	43.37
40 – 49 ปี	8	9.64
50 ปีขึ้นไป	15	18.07
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	29	34.94
มัธยมศึกษา/ปวช.	30	36.15
อนุปริญญา/ปวส.	12	14.46
ปริญญาตรี	11	13.25
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.20
สถานภาพ		
โสด	1	1.21
สมรส	75	90.36
หย่า	5	6.02
หม้าย	2	2.41

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=83)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	43	51.81
รับราชการ	4	4.82
รับจ้าง	34	40.96
ค้าขาย	11	2.41
อื่น ๆ ไปรตระบุ	0	0.00
รายได้		
ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน	19	22.89
1,000-5,000 บาท/เดือน	37	44.58
5,001-10,000 บาท/เดือน	15	18.07
สูงกว่า 10,000 บาท/เดือน	12	14.46
รวม	83	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.88 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.37 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.92 และน้อยที่สุด คือ อายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.64 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาและ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 36.15 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 34.94 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.20 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 90.36 รองลงมาคือ หย่า คิดเป็นร้อยละ 6.02 หม้าย และโสด คิดเป็นร้อยละ 2.41 และ 1.21 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 51.81 รองลงมาคือมีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 40.96 และน้อยที่สุดคือ อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 2.41 และส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 44.58 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน และมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 22.89 และ 18.07 ตามลำดับ และมีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 14.46

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการ	4.35	0.72	มากที่สุด
2 ด้านบุคลากร	4.12	0.83	มาก
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	4.10	0.72	มาก
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.18	0.78	มาก
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.09	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.17	0.80	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อสภาพ
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
ด้านบริหารจัดการ($\mu=4.35$) รองลงมาคือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร($\mu=4.18$) ด้านบุคลากร
($\mu=4.12$) และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย($\mu=4.10$) ตามลำดับ ส่วนรายการที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน($\mu=4.09$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบริหารจัดการ)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	4.25	0.66	มากที่สุด
2 เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหาร กลางวันและอาหารเสริมนม	4.33	0.72	มากที่สุด
3 การจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	4.78	0.76	มากที่สุด
4 สภาพของรถรับ-ส่ง นักเรียน	4.18	0.76	มาก
5 การกำหนดให้มีการรับเด็กใหม่เข้าเรียน ในศูนย์ ปีละสองครั้ง	4.20	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	0.72	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้าน
บริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด($\mu=4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด ได้แก่การจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อย โอกาส($\mu=4.78$) รองลงมา เทศบาล
สนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริมนม ($\mu=4.33$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ สภาพของรถรับ-ส่งนักเรียน ($\mu=4.18$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบุคลากร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.01	0.99	มาก
2 ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	4.05	0.86	มาก
3 ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก	4.16	0.84	มาก
4 ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้วยความเต็มใจ	4.10	0.72	มาก
5 ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับเด็ก	4.28	0.72	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.12	0.83	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้าน
บุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก($\mu=4.28$) รองลงมาผู้ดูแลเด็กตั้งใจ
ปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก($\mu=4.16$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้ดูแลเด็ก
มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.01$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกต่อการไปกลับ	4.49	0.67	มากที่สุด
2 สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง	4.51	0.61	มากที่สุด
3 พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย	4.46	0.70	มากที่สุด
4 สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม	3.94	0.88	มาก
5 ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอ กับการทำกิจกรรม	3.95	0.90	มาก
6 ห้องอาคาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	4.28	0.73	มากที่สุด
7 ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งกว้างขวาง	3.78	0.82	มาก
8 สภาพของเครื่องเล่นกลางแจ้ง	3.65	0.88	มาก
9 เครื่องเล่นกลางแจ้งมีความเหมาะสมต่อ เด็กปฐมวัย	3.70	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย	4.09	0.79	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง ($\mu=4.51$) รองลงมาที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกต่อการไปกลับ ($\mu=4.49$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เครื่องเล่นกลางแจ้งมีความเหมาะสมต่อเด็กปฐมวัย ($\mu=3.65$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและ
กิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็ก	4.16	0.75	มาก
2 การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เหมาะกับวัยเด็ก	4.20	0.74	มาก
3 การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	4.30	0.71	มากที่สุด
4 การจัดกิจกรรมทางด้านสติปัญญาเหมาะกับ วัยเด็ก	4.23	0.77	มากที่สุด
5 การจัดกิจกรรมทางด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก	4.24	0.74	มากที่สุด
6 การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	4.28	0.70	มากที่สุด
7 การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	3.87	1.02	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.78	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้าน
วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.18$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ
เหมาะกับวัยเด็ก ($\mu=4.30$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กมีสุขนิสัยที่ ดี ($\mu=4.28$)
ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ($\mu=3.87$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากชุมชน

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.90	มาก
2 จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบ	4.14	0.88	มาก
3 เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัด กิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์	4.12	0.80	มาก
4 จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	4.06	0.88	มาก
รวมเฉลี่ย	4.09	0.87	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในด้านการ
มีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนในภาพรวม($\mu=4.09$)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ารายการที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ให้ผู้ปกครองทราบ ($\mu=4.14$) รองลงมาเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและ
หาแนวทางในการพัฒนาศูนย์ ($\mu=4.12$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เชิญผู้ปกครองและ
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.05$)

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการ
จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการ	4.32	0.69	มากที่สุด
2 ด้านบุคลากร	4.26	0.88	มากที่สุด
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัย	4.24	0.74	มากที่สุด
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.23	0.85	มากที่สุด
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน	4.28	0.81	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.25	0.79	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาในทุกด้าน
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ ด้านบริหารจัดการ ($\mu=4.32$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน
($\mu=4.28$) ด้านบุคลากร ($\mu=4.26$) และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\mu=4.24$)
ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu=4.23$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบริหารจัดการ)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ให้เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานให้ได้ มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.31	0.73	มากที่สุด
2 การจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กทุกคน อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	4.65	0.53	มากที่สุด
3 การจัดหารถรับ-ส่งเด็กที่มีสภาพใหม่ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก	4.47	0.70	มากที่สุด
4 การจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่ เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง	4.55	0.64	มากที่สุด
5 การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ทุก 3 เดือน	3.63	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	4.32	0.69	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดบริการรถรับ-ส่งเด็กทุกคนอย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ($\mu=4.65$) รองลงมา การจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง ($\mu=4.55$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน ($\mu=3.63$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบุคลากร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.20	0.90	มาก
2 ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	4.25	0.89	มากที่สุด
3 ผู้ดูแลเด็ก ดูแลเด็กด้วยความรักความอ่อนโยน	4.27	0.85	มากที่สุด
4 ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้วยความเต็มใจ	4.28	0.88	มากที่สุด
5 ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วย ความเหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง	4.35	0.84	มากที่สุด
6 ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	4.18	0.91	มาก
รวมเฉลี่ย	4.26	0.88	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัด
พะเยา ในด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายการที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยความเหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง
($\mu=4.35$) รองลงมาผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเต็มใจ(4.28) ส่วนรายการ
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก
($\mu=4.18$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้ สำหรับ ผู้ปกครอง	4.18	0.85	มาก
2 จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์	4.11	0.89	มาก
3 ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็น สัดส่วน	4.28	0.94	มากที่สุด
4 ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายใน อาคาร	3.64	1.02	มาก
5 กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัย ในการรับ-ส่งเด็ก	4.45	0.81	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.13	0.90	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการต่อการจัดการศึกษาศุนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็ก ($\mu=4.45$) รองลงมาทำรั้วกั้นบริเวณภายนอก อาคารให้เป็นสัดส่วน ($\mu=4.28$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร ($\mu=3.64$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง	4.20	0.79	มาก
2 จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ	4.22	0.84	มากที่สุด
3 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร	4.24	0.86	มากที่สุด
4 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่	4.25	0.89	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.23	0.85	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.23$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่($\mu=4.25$) รองลงมาจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร($\mu=4.24$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือจัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=4.20$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงานของศูนย์ ทุก 6 เดือน	4.28	0.84	มากที่สุด
2 ปฏิมนิเทศชี้แจงการจัดการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	4.37	0.72	มากที่สุด
3 จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	4.39	0.74	มากที่สุด
4 จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง	3.80	1.01	มาก
5 เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถหรือภูมิปัญญา ท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แก่เด็ก	4.30	0.85	มากที่สุด
6 เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น	4.36	0.75	มากที่สุด
7 จัดปจฉนิเทศสรุปผลพัฒนาการของเด็กก่อนปิด ภาคเรียน	4.30	0.77	มากที่สุด
8 แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	4.40	0.79	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.28	0.81	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.28$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่
ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง($\mu=4.40$) รองลงมาคือจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความ
เคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง($\mu=4.39$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือจัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.80$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันและระดับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน จากการแจกแบบสอบถามจำนวน 83 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการ วิจัย การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.88 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.37 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.15 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 90.36 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 51.81 และมีรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน เป็นร้อยละ 44.58

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.35 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.09 ตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวม พบว่า สภาพการจัดการ การศึกษาคุณ ย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.78 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สภาพของรถรับ-ส่ง นักเรียนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.18

2.2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า สภาพการจัดการศึกษาคุณ ย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.28 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.01

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยภาพรวมพบว่าสภาพการ จัดการศึกษาคุณ ย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.51 มากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สภาพของเครื่องเล่นกลางแจ้งอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.65

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่าสภาพการจัดการศึกษา คุณ ย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้ านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.30 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมพบว่า สภาพการจัดการ การศึกษาคุณ ย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุดคือ จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของคุณ ย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครอง ทราบ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.14 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.05

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาคุณ ย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านบริหารจัดการ อยู่ใน

ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 ตามรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครอง มีความต้องการ ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ จัดบริการรถรับ-ส่งเด็กทุกคนอย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.65 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ การ กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.63

3.2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยความเหมาะสมไม่ใช้ความรุนแรง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กำหนดมาตรฐานการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็ก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.45 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคนกหวีดในอาคารอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.64

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.25 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุดคือ จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัด พะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแจ้งผลการประเมิน

พัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.40 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา โดยจะพิจารณาเลือกศูนย์พัฒนา เด็กเล็กที่มีการบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รวมทั้งการได้รับบริการด้านโภชนาการที่ดี มีรถรับ – ส่ง และมีเครื่องแต่งกายให้เพียงพอ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และนอกจากนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษา ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ทำให้ผู้ดูแลเด็กมีความตื่นตัว กระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑลทิศา สุจริตกุล (2540, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระดับก่อนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครพบว่าผู้ปกครองคาดหวังให้ นักเรียนได้ รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังให้ บุตรหลาน เขาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการจัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาการเรียนรู้อุปนิสัยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งเป็นคนที่มีคุณภาพและคุณธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านบริหารจัดการ พบว่า ผู้ปกครองมีความ คิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด มีค่าเฉลี่ย เป็นอันดับ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสในระดับสูงสุด รองลงมาคือ เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและ

อาหารเสริม (นม) และการกำหนดให้มีการรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าเทศบาลตำบลแม่ปืมให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอย่างเต็มที่ เน้นการดำเนินงานที่มีคุณภาพ และอำนวยความสะดวกสบายแก่เด็ก และ ผู้ปกครอง รวมทั้งยังส่งเสริมให้เด็กมีภาวะโภชนาการที่ดี เป็นการ เบาภาระค่า ใช้จ่าย และ ตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความต้องการ ของ มาสโลว์ Maslow (1970, pp. 80–81) ในขั้น 1 ความต้องการทางร่างกายและขั้น 2 ความต้องการ ความปลอดภัย นอกจากนี้การจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของ ผู้ปกครอง ซึ่งมีความแตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคล อยู่น้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองตามความต้องการ ในลำดับนั้น ๆ

1.2 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ผู้ปกครองมีความ คิดเห็น ต่อ สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็กในระดับสูงสุด รองลงมาคือ จัดกิจกรรมที่มุ่งเน นให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี และจัดกิจกรรมทางด้านสังคมเหมาะกับ วัยเด็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มากกว่าทักษะทางวิชาการ เป็นการปูพื้นฐานให้เด็กได้ พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน ไม่เน้นการสอนหนังสือ แต่เป็นการเตรียมความพร้อม เน้นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม แก่ เด็กก่อน เข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้เด็กไม่เครียด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เขียวภา เดชะคุปต์(2542 , 32) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมเด็กให้มีการพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆกัน โดยจัดทำแบบการจัดประสบการณ์ ไปใช้เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวคิดกิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผล และการจัดประสบการณ์แก่เด็กในระดับนี้จะไม่เป็นการสอนหนังสือแต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้จะสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือ ประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็ก ทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดตาราง กิจกรรมประจำวันต้องเหมาะสมกับวัย ของเด็ก ควรเป็น เนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉนวนทิศา สุจริตกุล(2540, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวัง ของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระดับกอนปฐมศึกษาในเขตบึงกุ่ม

กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.3 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้ปกครองมีความ คิดเห็น ต่อสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ไปด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีจำนวนครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอน เพียงพอกับจำนวนนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาปฐมวัย และเทศบาลตำบลแม่ปืมยังมีการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม ทัศนศึกษา ดูงานและศึกษาต่อ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ในงานส่งเสริมการศึกษาของเทศบาล ยังได้มีกิจกรรมชี้แจงให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเข้าใจก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ สุนันท์ปิระศิริ (2539, หน้า 113-114) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดนนทบุรี พบว่าครูที่เลี้ยงดูทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมีความตั้งใจ มีบุคลิกภาพที่ดี และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้

1.4 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ผู้ปกครองมีความ คิดเห็น ต่อสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อสภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกต่อการไปกลับและพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ได้รับความสนใจและการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลแม่ปืม ประกอบกับเทศบาลตำบลแม่ปืมได้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนใหม่ที่มีความมั่นคงแข็งแรง มีการจัดห้องเรียน และห้องปฏิบัติการอาคารเรียนและอาคารประกอบ แยกประกอบกิจกรรมอย่างชัดเจน มีขนาดห้องเรียนได้มาตรฐาน มีโต๊ะเก้าอี้ ขนาดและจำนวนเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและการใช้งาน มีการตกแต่งห้องเรียนให้สะอาดสวยงามมีอากาศถ่ายเทสะดวก มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดระบบการดูแลรักษาความสะอาดตลอดจนห้องน้ำ ห้องสุขาโรงอาหารแยกออกจากกันอย่างชัดเจน นอกจากนี้คณะผู้บริหารเทศบาลได้จัดสรรงบประมาณที่ได้จากการจัดเก็บรายได้ในท้องถิ่นส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเพื่อดำเนินการก่อสร้าง

ปรับปรุง ซ่อมแซม ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลซึ่งเป็นศูนย์กลางทางราชการของชุมชน มีความเหมาะสม สะดวกต่อการเดินทางไปกลับ สอดคล้องกับที่นัยนา ยิ่งสกุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังให้สถานบริบาลมีอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่มสะอาดปลอดภัยและมีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการเด็กมีสุขนิสัยที่ดีตามวัย มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานบริบาลให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เครื่องเล่นเหมาะสมกับวัย ครูและพี่เลี้ยงเป็นคนดี รักเด็กมีเมตตากรุณา สุภาพ อ่อนโยน มีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานและจัดให้เด็กได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความ คิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ รองลงมาคือเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์ และจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดหมาย แผ่นพับ และการแจ้งด้วยวาจาเมื่อผู้ปกครองมารับเด็ก สอดคล้องกับ ณัฐฉา หลวงธิดา (2549, หน้า 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดงเภอทุ่งหัวช้างจังหวัดลำพูน ด้านการประสานงาน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ประเด็นการไม่มีส่วนร่วม ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในเรื่องของการประสานงานกับองค์กรอื่นนอกท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนปัญหาที่พบในการประสานงาน คือ ชุมชนไม่รับรู้ปัญหาความเคลื่อนไหวของโรงเรียนหรือปัญหาของนักเรียนไม่มีการประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน และสอดคล้องกับ เกษม ใจเถิง (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน กลุ่มโรงเรียนอุดรสัมพันธ์ อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสนับสนุนให้มีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ขณะที่รัชนีกร หงส์พันธ์ (2547) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการผสมผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและบ้านไว้ว่า การพบผู้ปกครองในรูปแบบของ Open House เป็นการเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน

และร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นซึ่งจะช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนและผู้ปกครอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนและช่วยในการหาแนวทางเสริมสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเช่น ให้ผู้ปกครองอำนวยความสะดวกเรื่องค่าที่พักแรมหรือให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมค่ายพักแรมในลักษณะนี้จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนและผู้เรียน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน การเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายสิ่งที่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่ได้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงให้บุตรหลานเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีคัก ยภาพที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งเป็นคนที่มีความดี จริยธรรม นอกจากนี้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการให้ความรู้พื้นฐานแก่เด็กในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาหรืออาจกล่าวว่าเป็นการพัฒนาเด็กทั้งตัว นอกจากนี้ เด็กยังเรียนรู้โดยอาศัยแบบอย่างจากครูทั้งกาย วาจา และน้ำเสียง ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวสอดคล้องกับสูตรอาร์ตัน แซซี (2542, หน้า56) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาเพื่อศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษา และครูอนุบาลต้องเป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านบริหารจัดการ พบว่า ความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ในด้านบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการให้ดบริการรถรับ-ส่งเด็กทุกคนอย่างทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ จัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึงและจัดหารถรับ-ส่งเด็กที่มีสภาพใหม่และเพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่าเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่มีเงินซื้อเสื้อผ้าใส่ นอกจากนี้ผู้ปกครองของเด็กบางส่วนต้องออกไปทำงานต่างจังหวัดเด็กจึงอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย ที่มีอายุมากดูแล จึงไม่สะดวกในการรับ-ส่ง เด็กมาเรียนได้ สอดคล้องกับ ชาญศักดิ์ เสงี่ยมบูรณ์ (2533, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ควรมีการสนับสนุนเสื้อผ้าและอาหารกลางวันแก่เด็ก

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืมในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครอง ทราบเดือนละครั้ง อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้งและประชุมพิเศษแจ้งการจัดการศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนรวมถึงเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีความคาดหวังว่าบุตรหลานที่เข้ามาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้รับพัฒนา ไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการที่สอดคล้องตามปกติ (2540, หน้า 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมชมกิจกรรมของนักเรียน และสุตารัตน์ แซ่ซี (2542, หน้า 56) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าวพบว่า ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

3.3 ด้านบุค ลากร พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ในด้านบุค ลากร โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยความเหมาะสม ไม่ใช้ ความรุนแรง อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเต็มใจ ดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองพิจารณาเห็นว่าครูนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ต่อการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากครูเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม จริยธรรม มีกิริยามารยาท ที่ดีงาม มีความเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้ความรักความเมตตาต่อเด็กทุกคน นอกจากนี้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีนโยบายสำคัญในการ ให้ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยความเหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทาง กาย วาจา และจิตใจ ปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เพราะการเรียนรู้อันอยู่ในระดับอนุบาล

ส่วนใหญ่จะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง การที่ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครองรักและเอาใจใส่นักเรียนและผู้ปกครอง นับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้ สอดคล้องกับความดุลยากร (2540, หน้า 201) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์จังหวัด พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครูอนุบาลต้องจบเอกอนุบาลโดยเฉพาะครูอนุบาลควรมีเมตตา กรุณาและรักเด็ก และสอดคล้องกับ สุรินทร์ ปิระศิริ (2539, หน้า 113-114) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูที่เลี้ยงทุกคนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานมีความตั้งใจ มีบุคลิกภาพที่ดี และวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้ แก่เด็กได้ และสอดคล้องกับ ธนวรรณ ทองอ่อน (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ครูดูแลเด็ก ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใยเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่น คุ้นเคยและไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธี และควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

3.4 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม ในด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการกำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ- ส่งเด็กอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ สร้างรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน และจัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าการดูแลความปลอดภัยและการจัดบริการที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนให้การศึกษากับเด็กในการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งสำคัญต้องจัดสถานที่สำหรับผู้ปกครองที่มารับเด็กกลับบ้านอย่างเป็นสัดส่วน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งเป็นการป้องกันความปลอดภัยของเด็กด้วยซึ่งสอดคล้องกับสายชนหมวกเหล็ก (2542, หน้า 78) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี พบว่าผู้ปกครองพอใจในด้านบริการของทางโรงเรียน โดยมีมาตรการในการดูแลความปลอดภัยให้เด็ก จัดน้ำดื่มอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด ถูกหลักโภชนาการให้เด็กซึ่งอาหารที่มีประโยชน์มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ย่อมมีผลต่อสุขภาพของเด็กอันส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา จันทร สุขสวัสดิ์

(2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทรา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาคารสถานที่ที่มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย เนื่องจากในปีปัจจุบันมีข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุในสถานศึกษาเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ความบกพร่องด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้ปกครองจึงมีความกังวลในความปลอดภัยของบุตรหลานขณะที่อยู่ในโรงเรียน และต้องการให้ สถานศึกษาได้ ให้ความเอาใจใส่ ในด้านความมั่นคงแข็งแรงของอาคารสถานที่ เป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของเชิดโฉม บุญยโหดระ(2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนทนต์ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับอาคารเรียนมีความแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวก โปร่งสบาย และปราศจากเสียงรบกวน โฉม เฟอร์นิเจอร์ในห้องเรียนมีขนาดมาตรฐานเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็ก

3.5 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลแม่เปิน ในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร และจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าทักษะด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการจัดแนวประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับเด็กชั้นการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็กและเป็นการเตรียมความพร้อมในการจะศึกษาต่อระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ สุมาลี มีพงษ์ (2538, หน้า 84) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีชั้นประถมศึกษาเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองจะเลือกโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกายอารมณ์ สังคมสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมไปประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามหลักการอนุบาลศึกษาที่ว่า การจัดการอนุบาลศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมทุก ๆ ด้าน ตลอดจนสามารถใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นได้จะทำให้เด็กมีความสุขในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1.1 ด้านบริหารจัดการ เทศบาลควรจัดหารถรับ-ส่ง ที่มีสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย และเพิ่มจำนวนคันให้เพียงพอกับจำนวนเด็ก เพื่อที่เด็กจะได้โดยสารไม่แออัดยัดเยียดกันมาก

1.2 ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กจะต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เช่น การพูดจาต้องนอบน้อมให้เกียรติ

1.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อติดตามพัฒนาการและศึกษาความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

1.4 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เทศบาลควรจัดงบประมาณในการปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นสนามเด็กเล่นที่ได้มาตรฐาน เป็นสัดส่วนและจัดหาเครื่องเล่นกลางแจ้งที่มีความเหมาะสม มีสภาพดี ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การเชิญผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถด้านต่าง ๆ มาเป็นวิทยากรชั้นต้น

2. ความต้องการของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมืองจังหวัดพะเยา

2.1 ด้านบริหารจัดการ เทศบาลควรให้บริการรับ-ส่ง รวมถึงให้ความช่วยเหลือเครื่องแต่งกายแก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2.2 ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กควรมีการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ให้มีคุณลักษณะรักเด็ก อุบนิยัยอ่อนโยน วาจานุ่มนวลอ่อนหวาน ใจเย็น รู้จักปรับปรุง และพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กทั้งภายในและนอกสถานที่ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากสภาพจริง เป็นการช่วยเสริมประสบการณ์หรือสร้างมุมมองใหม่ในการมองสิ่งต่าง ๆ เช่น จัดกิจกรรมทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาในพื้นที่ หรือการไปทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์สถาน เป็นต้น

2.4 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็กให้ชัดเจน เช่น การทำหนังสือแจ้งประชาสัมพันธ์ การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ทำสมุดสำหรับให้ผู้ปกครองเซ็นรับส่ง เวลาเข้าและเย็น เป็นต้น

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ผู้ดูแลเด็กควร แจ้งผลการประเมินพัฒนาการและจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาปฐมวัยระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลกับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ตำบล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2543). **ข้อมูลสภาพตำบลประจำปี 2543**. กรุงเทพฯ: อสารักษาดินแดน.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547ก). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สำนักงานประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น, กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เกษม ใจเถิง. (2546). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน กลุ่มโรงเรียนอุตรสัมพันธ์ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คณิต ดวงหส์ดี. (2537). **สุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จันทร์ จันทรสุขสวัสดิ์. (2546). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับกอนประถมศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เชิดโฉม บุญยะไพฑรระ. (2550). **ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับกอนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ชาญศักดิ์ เฮงสมบุรณ์. (2533). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- ณัฐวุฒิ หลวงธิดา. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธนวรรณ ทองอ่อน. (2549). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ธงชัย ตันติวงษ์. (2531). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นัยนา ยิ่งสกุล, (2455). **ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเยาวชน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มณฑิกา สุจริตกุล. (2540). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนกอนระดับประถมศึกษา ในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แม่จ๋ากัด.
- รัชนิกร หงส์พันธ์. (2547). **โรงเรียนบ้าน: การผสมผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. คุรุศาสตร์: ม.ป.ท.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2528). **เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: เจริญผลการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **ความพึงพอใจ**. ใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- วาม ดุลยากร. (2540). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิชชุดา งามปลอด. (2540). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- สุदारัตน์ แซ่ซี้. (2542). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.**
- สุนันท์ ปิวะศิริ. (2539). **การศึกษาสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.**
- สุมาลี มีพงษ์. (2538). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีชั้นประถมศึกษาเขตลาดพร้าวกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.**
- สายชน หมวกเหล็ก. (2542). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). **Roadmap การจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.**
- Bess.B.M. (1997). **Does the transactional–transformational leadership paradigm transcend organizational and national boundaries?. American Psychologist. 52. 130–139.**

- Good, c. V. (Ed.). (1973). **Dictionary of education** (3rd ed.). New York: McGraw–Hill.
- Hornby, A. F. (2000). **Advance learner's dictionary** (6th ed.). London, England: Oxford University.
- Maslow, A.H. (1970). **Mativation and personanlity**. New York: Harper & Row Publishers.
- Quirk, R. (1987). **Longman dictionary of contemporary English** (2nd ed.). London, England: Richard Clay Ltd.
- Vroom, V. H. (1990). **Manage people not personnel: Motivation and performance appraisal**. Boston: Harvard Business School Press.
- Wolman, B. B. (1973). **Dictionary of behavioral science** (1st ed.). New York: Van Norstrand.

ภาคผนวก ก การหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถาม

ตอนที่ 2

แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถาม

เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
1	เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหาร กลางวันและอาหารเสริม(นม) ให้เด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	การจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็ก ยากจนและเด็กด้อยโอกาส	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สภาพของรถ รับ-ส่ง นักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียน ในศูนย์ปีละสองครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลากร							
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วย ความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
1	ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวก ต่อการไป-กลับ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอ กับการปฏิบัติกิจกรรม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้ง กว้างขวาง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	สภาพของเครื่องเล่นกลางแจ้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	เครื่องเล่นกลางแจ้งมีความเหมาะสม ต่อเด็กปฐมวัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร							
1	การจัดการเรียนการสอนโดยเน้น การเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	การจัดกิจกรรมพัฒนาการ ทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	การจัดกิจกรรมพัฒนาด้าน อารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	การจัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุข นิสัยที่ดี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน							
1	เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจง การจัดกิจกรรมและหาแนวทาง พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3

แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถาม
เกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลแม่ปืม

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
1	เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงาน ให้ได้มาตรฐานการศึกษาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดหารถรับ-ส่งเด็กที่มีสภาพใหม่ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ให้เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและ ชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคน อย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านบุคลากร							
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็ก ด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช่ ความรุนแรง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
1	จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้ สำหรับผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับ หลากหลายพันธุ์	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคาร ให้เป็นสัดส่วน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรค ภายในอาคาร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัย ในการ รับ-ส่งเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร							
1	จัดทำหลักสูตรการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความ ต้องการของผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะ การอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนา ด้านอื่น ๆ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกอาคาร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน							
1	จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจง การจัดกิจกรรมทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้ง ข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ เดือนละครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมา ช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แก่เด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
6	เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์ฯ จัดขึ้น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็ก ก่อนปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ให้แก่ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา
เรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามผู้ปกครองต่อสภาพกา รจัดการศึกษา ในปัจจุบันและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเสนอเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาแล้ว จะนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนด นโยบาย วางแผน และวิธีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล แม่ปืม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความคิดเห็นของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการ ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับ ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลของท่านแต่ละข้อ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี	() 30-39 ปี
() 40-49 ปี	() 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา	() มัธยมศึกษา/ปวช.
() อนุปริญญา/ปวส.	() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี	
4. สถานภาพ

() โสด	() สมรส	() หย่า	() หม้าย
---------	----------	----------	-----------
5. อาชีพ

() เกษตรกร	() รับราชการ	() รับจ้าง
() ค้าขาย	() อื่น ๆ โปรดระบุ	
6. รายได้

() รายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน	() รายได้ 1,000-5,000 บาท/เดือน
() รายได้ 5,0001-10,000 บาท/เดือน	() รายได้สูงกว่า10,000 บาท/เดือน

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม**

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สภาพการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการ					
1. เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
2. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหาร กลางวันและอาหารเสริม (นม)					
3. การจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และ เด็กด้อยโอกาส					
4. สภาพของรถ รับ-ส่ง นักเรียน					
5. การกำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ปีละสองครั้ง					
ด้านบุคลากร					
1. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน					
2. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ					
3. ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก					

สภาพการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กด้วยความเต็มใจ					
5. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย					
1. ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการ ไป-กลับ					
2. สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง					
3. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาดเป็นระเบียบ เรียบร้อย					
4. ภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม					
5. ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับ การปฏิบัติกิจกรรม					
6. ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละ อาคาร					
7. ขนาดของพื้นที่เล่นกลางแจ้งกว้างขวาง					
8. สภาพของเครื่องเล่นกลางแจ้ง					
9. เครื่องเล่นกลางแจ้งมีความเหมาะสม ต่อวัยของเด็ก					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็ก					
2. การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เหมาะสมกับวัยเด็ก					

สภาพการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปัจจุบัน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก					
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก					
5. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคมเหมาะกับ วัยเด็ก					
6. การจัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี					
7. การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน					
1. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก					
2. จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบ					
3. เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรม และหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก					
4. จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

ความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการ					
1. ให้เทศบาลดูแลการดำเนินงานให้ได้มาตรฐาน การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2. จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย					
3. จัดหารถ รับ-ส่ง นักเรียน ที่มีสภาพใหม่ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก					
4. ให้เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมือง ให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง					
5. กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน					
ด้านบุคลากร					
1. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน					
2. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ					

ความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3. ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน					
4. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองด้วยความเต็มใจ					
5. ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง					
6. ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
1. จัดสถานที่พักและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง					
2. จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์					
3. ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน					
4. ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร					
5. กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
1. จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง					
2. จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ					

ความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ปืม	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
3. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
4. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน					
1. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงาน ของศูนย์ทุก 6 เดือน					
2. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ก่อนเปิดภาคเรียน					
3. จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง					
4. จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง					
5. เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอนในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก					
6. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น					
7. จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิด ภาคเรียน					
8. แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	กนกวรรณ ใจเที่ยง
วัน เดือน ปี เกิด	8 กรกฎาคม 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	111 หมู่ 17 ตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา 6ว
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2547	นักวิชาการศึกษา อบต.ป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2544	ครูผู้สอน โรงเรียนไชยพันธ์พงษ์เทคโนโลยี
พ.ศ. 2540	ครูผู้สอน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

